

Conceptul Consiliului Național pentru Participare

Argumentarea

În perioada de după 2001 Republica Moldova a acumulat o bună experiență de elaborare a politicilor publice, într-o manieră participativă și transparentă. Deși au existat și pînă atunci exemple de participare la nivel local și/sau sectorial, pentru prima dată Executivul a invitat părțile interesate în procesul de stabilire a priorităților de dezvoltare a țării pe termen mediu, în cadrul Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (SCERS). Într-o formă sau alta exercițiul a fost replicat în cazul altor strategii sectoriale, iar mai recent în procesul de elaborare a Strategiei Naționale de Dezvoltare (2008-2011).

În prezent pot fi menționate cel puțin 3 foruri de consultare a părților interesate în procesul de planificare strategică a țării la nivelul Guvernului: Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru (Hotărîrea Guvernului nr.1471 din 09 decembrie 2003), Comitetul Național pentru asistență tehnică acordată Republicii Moldova (Hotărîrea Guvernului nr.150 din 12 februarie 2007) și Consiliul pentru Participare în procesul de elaborare, monitorizare și evaluare a SND (Hotărîrea Guvernului nr.191 din 25 februarie 2008).

Analiza activității acestora scoate în evidență mai multe similitudini și tangențe, cum ar fi monitorizarea corelării și perfecționării politicii guvernamentale de reformă și dezvoltare social-economică (Consiliul Economic); monitorizarea programelor de asistență; asigurarea corelării programelor de asistență cu prioritățile de dezvoltare social-economică (Comitetul pentru asistența tehnică); facilitarea participării tuturor părților interesate în procesul de implementare, monitorizare și evaluare a Strategiei Naționale de Dezvoltare (Consiliul pentru Participare). Astfel, sarcinile celor trei consilii sînt direct orientate spre monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a SND, document de planificare strategică a țării pe termen mediu și implicarea actorilor sociali.

La moment există toate premisele pentru a conferi acestei practici de implicare a societății civile în procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor publice un caracter permanent, integrat și durabil. În această ordine de idei se propune instituirea **Consiliului Național pentru Participare**, care va cumula funcțiile entităților menționate mai sus. Acest pas va permite generalizarea experienței de participare și comunicare cu părților interesate, prin adoptarea unor standarde minime de consultare la nivel de Executiv și va pune bazele unui cadru instituțional integrat de consultare, primordial în ministerele unde au fost instituite unități de politici.

Crearea Consiliului sub auspiciile Primului Ministru va oferi acestuia un rol important, astfel încît reprezentanții societății civile și sectorului privat vor fi în contact direct cu factorii de decizie la nivel politic, facilitînd comunicarea în ambele direcții. Consiliul va reprezenta un canal eficient, dar nu și unic, de comunicare a Guvernului cu organizațiile societății civile și comunitatea de afaceri și va asigura colectarea și transmiterea contribuțiilor către Executiv.

Misiunea Consiliului

Consiliul va avea misiunea de a facilita participarea și consultarea părților interesate edificatoare în procesul de elaborare, implementare, monitorizare, evaluare și actualizare a documentelor de planificare strategică a țării.

Sarcinile Consiliului

Întreaga activitate a Consiliului va fi concentrată pe două dimensiuni de bază.

1. Participarea în procesul de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor naționale prin:
 - informarea părților interesate despre procesul de monitorizare și evaluare a Strategiei Naționale de Dezvoltare, documentului de cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană;
 - monitorizarea corelării dintre SND, Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu, alte documente de planificare strategică sectoriale sau intersectoriale;
 - efectuarea și prezentarea unor evaluări de alternativă cu privire la impactul politicilor asupra bunăstării cetățenilor;
 - asigurarea corelării dintre documentele de planificare strategică și programele de asistență tehnică, precum și evaluarea impactului acestora.
2. Crearea cadrului instituțional de consultare la nivelul autorităților publice centrale prin:
 - elaborarea și promovare standardelor minime de consultare a părților interesate în procesul de planificare strategică;
 - monitorizarea implementării standardelor minime de consultare;
 - asigurarea dialogului continuu și consistent între societatea civilă, sectorul privat, partenerii de dezvoltare și Guvern;
 - consolidarea capacităților părților interesate și autorităților publice centrale în implementarea standardelor minime de consultare, planificarea strategică și bugetară.

Deciziile Consiliului vor avea un caracter de recomandare, iar responsabilitatea pentru acceptarea sau non-acceptarea acestora va reveni Comitetului interministerial pentru planificare strategică. Principiile, modul de organizare și funcționare a Consiliului vor fi consemnate într-un Regulament, elaborat de membrii acestuia. În activitatea sa, Consiliul va fi asistat (secundat) de Oficiul pentru consultare pe lângă Guvern, integrat în structura Aparatului Guvernului.

Din cadrul Consiliului vor face parte reprezentanții patronatului, sindicatelor, organizațiilor societăți civile, rețelelor, alianțelor, coalițiilor, uniunilor, organizațiilor-umbrelă și reprezentanților organismelor internaționale finanțatoare, cu drept de consultare.

Numărul membrilor Consiliului nu va fi prestabilit, oferind părților interesate posibilitatea de a se manifesta liber în desemnarea reprezentanților săi, dar se recomandă să nu depășească 35 de persoane.

Procedura și criteriile de selectare a membrilor Consiliului

Aplicând principiile descentralizării și transparenței, Guvernul va face publică inițiativa de constituire a Consiliului, criteriile de selectare a membrilor, procedura de desemnare și cadrul temporar rezonabil. Decizia privind demararea consultărilor cu părțile interesate va fi adoptată în cadrul ședinței Guvernului, detaliile fiind difuzate în cadrul unui comunicat de presă.

După difuzarea inițiativei Guvernului, va fi organizată o discuție publică cu participarea reprezentanților patronatului, sindicatelor, coalițiilor, alianțelor, rețelelor organizațiilor neguvernamentale, mediile academice etc., pentru a afla opiniile față de procedura de desemnare și criteriile de selectare etc. Ulterior, Guvernul va lansa procesul de desemnare a candidaților în Consiliu, stabilind un termen de cel mult 14 zile.

Rețelele, alianțele, coalițiile societății civile, sectorul privat, partenerii de dezvoltare vor desemna candidații săi în Consiliu în cadrul unui proces democratic și deschis. Decizia privind desemnarea candidatului trebuie să fie consemnată într-un proces-verbal, iar o copie a acestuia va fi expediată Direcției de coordonare a politicilor și asistenței externe a Aparatului Guvernului.

După expirarea termenului de desemnare a candidaturilor Guvernul va selecta membrii Consiliului și va adopta o Hotărâre de Guvern privind crearea Consiliului, care va conține misiunea și sarcinile, componența, perioada de timp pentru elaborarea și aprobarea Regulamentului de activitate.

Pentru a spori capacitatea de expertiză a Consiliului, Executivul, în urma consultărilor, va desemna în calitate de membri reprezentanți ai mediilor academice cu prestație civică și experiență în domeniile de interes public.

Potențialii membri ai Consiliului vor trebui să întrunească următoarele criterii:

- instituție non-profit, non-guvernamentală care activează pe teritoriul Republicii Moldova;
- responsabilitate civică manifestată prin participare activă la viața publică, luare de atitudine față de problemele din cadrul domeniului de activitate;
- înaltă pregătire profesională, expertiză, experiență de activitate și autoritate în domeniu;
- participare anterioară în consultarea unor documente de politici regionale, sectoriale sau naționale;

- capacitate de a asigura o legătură continuă și eficientă între Consiliu și instituția/organizația din partea căreia au fost desemnați;
- disponibilitate de a activa pe baze obștești.